

A.R. nr. 22/388/B - In de zaak van:

██████████ met RRN ██████████ geboren te ██████████ op ██████████ en wonende te ██████████
verzoekster, verschenen in persoon en bijgestaan door Mr. Bertrand Vrijens, advocaat te 9000 Gent, Kortrijksesteenweg 641,

verleent de rechtbank de volgende beschikking.

De rechtbank heeft de stukken ingezien, inzonderheid:

- de verklaring tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit overeenkomstig artikel 12bis §1, 3° WBN van de verzoekster, afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent op 4 oktober 2021,
- het negatief advies, uitgebracht door substituut-procureur des Konings Pieter Moyaert op 2 februari 2022 en op 4 februari 2022 ter kennis gebracht van de verzoekster,
- de hieraan gehechte brief van de verzoekster aangetekend verstuurd op 10 februari 2022 waarin zij om de aanhangigmaking van de zaak bij deze rechtbank vraagt;
- het tussenvonnissen van deze rechtbank en kamer van 30 juni 2022;
- het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 53/2023 van 23 maart 2023 (in de zaken met rolnummers 7832 en 7833).

De verzoekster vraagt het negatief advies van 2 februari 2022 ongegrond te verklaren en haar nationaliteitsverklaring in te willigen.

De rechtbank heeft de verzoekster en haar advocaat in raadkamer gehoord en het debat gesloten op 12 oktober 2023. Daarna heeft substituut-procureur des Konings Evelien De Ridder een ongunstig advies neergelegd op 20 oktober 2023. De verzoekster heeft op dit advies geantwoord bij repliek neergelegd ter zitting van 9 november 2023. Nadien heeft de rechtbank de zaak in beraad genomen.

Beoordeling

1. Alle relevante voorgaanden werden uiteengezet bij tussenvonnissen van deze rechtbank en kamer van 30 juni 2022.

De discussie betreft de vereiste wettelijke taalkennis van de verzoekster.

De verzoekster legde eerder het taalattest van Ligo (A2 mondeling en A1 schriftelijk) bekomen in de opleiding 'Alfabetisering Nederlands tweede taal' aan het Centrum voor Basiseducatie Gent-Meetjesland-Leieland voor. In deze opleiding is het behaalde taalniveau het hoogst haalbare. In een toelichtende brief verklaart een stafmedewerker van LIGO dat richtgraad 1.1 (= A1 van het ERK) voor de schriftelijke vaardigheden het hoogste niveau is dat behaald kan worden in het kader deze opleiding. Het niveau richtgraad 1 (= A2 van het ERK) kan voor de schriftelijke vaardigheden door de verzoekster niet behaald worden in de genoemde opleiding noch in een andere opleiding van het leergebied Alfabetisering Nederlands tweede taal (stuk 13 dossier OM).

De rechtbank heeft bij tussenvonnis van 30 juni 2022 het verhaal van de verzoekster tijdig en regelmatig bevonden en heeft de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

- (1) *Schenden artikel 1, § 2, 5°, en 12bis, §1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de artikelen 10, 11 en 191 van de Grondwet in zoverre, als bewijs van kennis van één van de drie landstalen, een minimale kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen zowel op mondeling vlak als op schriftelijk vlak wordt vereist terwijl de meeste volwassen analfabeten een kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen op schriftelijk vlak niet kunnen behalen zodat de meeste volwassen analfabeten, ook als zij op mondeling vlak kennis hebben van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen, uitgesloten worden van de mogelijkheid om de Belgische nationaliteit te verkrijgen door nationaliteitsverklaring hoewel er geen redelijk verband bestaat tussen het beschikken over een schriftelijke vaardigheid gelijk aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen en de wil tot en de mogelijkheid van integratie.*
- (2) *Schenden artikel 1, § 2, 5°, en 12bis, §1, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit de artikelen 10, 11 en 191 van de Grondwet in zoverre, als bewijs van kennis van één van de drie landstalen, een minimale kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen zowel op mondeling vlak als op schriftelijk vlak wordt vereist terwijl de meeste volwassen analfabeten een kennis van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen op schriftelijk vlak niet kunnen behalen zodat de meeste volwassen analfabeten, ook als zij op mondeling vlak kennis hebben van één van de drie landstalen die gelijk is aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen en op schriftelijk vlak kennis die gelijk is aan het niveau A1 van dat referentiekader, uitgesloten worden van de mogelijkheid om de Belgische nationaliteit te verkrijgen door nationaliteitsverklaring hoewel er geen redelijk verband bestaat tussen het beschikken over een schriftelijke vaardigheid gelijk aan het niveau A2 van het Europees Referentiekader voor Talen en de wil tot en de mogelijkheid van integratie.*

2. Het Grondwettelijk Hof heeft in het arrest van 23 maart 2023 (zie GWH 23 maart 2023, nr. 53/2023, RW 2022-23, 1360) een antwoord gegeven op de prejudiciële vraag over de bestaanbaarheid van de artikelen 1, § 2, 5°, en 12bis, § 1 WBN met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en geoordeeld dat er sprake is van een schending, in zoverre die bepalingen niet voorzien in een uitzondering op de vereiste om over een minimale kennis van één van de landstalen te beschikken gelijk aan niveau A2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, ten aanzien van de vreemdelingen die analfabeet zijn en die, *hoewel zij over de vereiste mondelinge taalvaardigheid beschikken, door een gebrek aan taalkundige basiscompetenties en -inzichten niet in staat zijn de met dat niveau overeenstemmende schriftelijke vaardigheden te verwerven, ook niet door de daartoe ingerichte opleidingen te volgen.*

Het feit dat een analfabeet, hoewel hij over de vereiste mondelinge taalvaardigheid beschikt, er niet in slaagt de vermelde schriftelijke vaardigheden te verwerven, is volgens het Grondwettelijk Hof in sommige gevallen niet het gevolg van de onwil om zich te integreren of om redelijke inspanningen te leveren teneinde één van de landstalen te leren, *maar van een gebrek aan bepaalde taalkundige basiscompetenties en -inzichten.* In zulke gevallen brengt de taalvereiste, ten aanzien van de door de wetgever nagestreefde doelstelling van integratie, *onevenredige gevolgen met zich mee* (zie overweging B.10.5 van het arrest). De artikelen 1, § 2, en 12bis, § 1 WBN zijn volgens het Grondwettelijk Hof bijgevolg niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre zij niet voorzien in een uitzondering op de vereiste om over een minimale kennis van één van de landstalen te beschikken gelijk aan niveau A2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, ten aanzien van de vreemdelingen die analfabeet zijn en die, hoewel zij

over de vereiste mondelinge taalvaardigheid beschikken, door een gebrek aan taalkundige basiscompetenties en -inzichten niet in staat zijn de met dat niveau overeenstemmende schriftelijke vaardigheden te verwerven, ook niet door de daartoe ingerichte opleidingen te volgen (zie overweging B.11.1 van het arrest). Het komt de wetgever toe de vastgestelde ongrondwettigheid te verhelpen, door te voorzien in een mogelijkheid voor de vreemdeling die een nationaliteitsverklaring aflegt, om aan te tonen dat hij door zijn analfabetisme en hoewel hij daartoe, rekening houdend met het bestaande opleidingsaanbod, redelijke inspanningen heeft geleverd, niet in staat is om de desbetreffende schriftelijke vaardigheden te verwerven.

De rechtbank kan in afwachting van wetgevend optreden een einde maken aan de vastgestelde ongrondwettigheid, door in de bodemgeschillen, in voorkomend geval met de bijstand van een deskundige, te beoordelen of de betrokken vreemdelingen al dan niet in staat zijn om niveau A2 in het geheel te bereiken (zie overweging B.11.2 van het arrest).

3. De verzoekster legt met haar conclusie van 9 oktober 2023 een nieuw attest van Ligo Centrum voor Basiseducatie Gent-Meetjesland-Leieland van 22 september 2023 voor waaruit blijkt dat zij hoewel zij over de volgens het WBN vereiste mondelinge taalvaardigheid beschikt, door een gebrek aan taalkundige basiscompetenties en – inzichten NIET in staat is de met taalniveau A2 overeenstemmende schriftelijke vaardigheden te verwerven.

In haar advies van 20 oktober 2023 handhaaft substituut-procureur des Konings Evelien De Ridder het eerder ongunstig advies. Ze meent dat het voorgelegde attest onvoldoende de specifieke context van de verzoekster toelicht. Daarnaast wijst ze op de andere mogelijkheden om de kennis van één van de drie landstalen te bewijzen. Ook tewerkstelling zorgt ervoor dat de talenkennis geacht wordt bewezen te zijn. Het voorgelegde stuk toont volgens de procureur des Konings niet aan waar nu net de onmogelijkheid voor de verzoekster ligt om het niveau A2 qua schrijfvaardigheid te behalen.

In haar repliek neergelegd ter zitting van 9 november 2023 wijst de verzoekster de kritiek van de procureur des Konings af. Het attest van Ligo verklaart duidelijk waarom de verzoekster als analfabete niet beschikt over de nodige vaardigheden om het niveau A2 schriftelijk te behalen. Dit blijkt uit de permanente evaluatie en observatie van de leraren en trajectbegeleiders gedurende het hele NT2-traject van 27 maanden. Ook uit de formele en uitgebreide screeningstest bleek dat de verzoekster niet over de noodzakelijke vaardigheden beschikt. De rechtbank heeft in gelijkaardige zaken Lies Lavens van Ligo Gent-Meetjesland-Leieland aangesteld als deskundige. Ligo Centrum voor Basiseducatie Gent-Meetjesland-Leieland is dus wel degelijk voldoende gekwalificeerd om een analyse te maken. De verzoekster heeft verder gekozen om de talenkennis te bewijzen door het voorleggen van een attest voor het slagen voor één de drie landstalen en volgens het arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 maart 2023 heeft zij het bewijs geleverd dat zij niet in staat is het volledige niveau A2 te bereiken. Het openbaar ministerie mag dit arrest niet zomaar negeren en stellen dat de verzoekster dan maar via een andere weg haar talenkennis dient aan te tonen.

4. Vooreerst is deze rechtbank van oordeel dat wel degelijk dient ingegaan te worden op het verzoek van de verzoekster omtrent het door haar aangevoerde bewijs van haar talenkennis zoals het KB van 14 januari 2013 voorziet. Zij wenst haar talenkennis te bewijzen door het voorleggen van een attest van kennis van één van de drie landstalen zoals voorzien in art. 1, 6° van het KB van 14 januari 2013. Dat de verzoekster haar talenkennis nog op andere manieren kan bewijzen is niet relevant. Niet antwoorden op de door de verzoekster ingeroepen rechtsgrond of het door de verzoekster ingeroepen middel houdt *rechtsweigerig* in (Er is rechtsweigerig als de rechter weigert recht te spreken onder enig voorwendsel, zelfs van het stilzwijgen, de duisterheid of de onvolledigheid van de wet (artikel 5 Ger. W.)).

Naar het oordeel van deze rechtbank staat het met het voorgelegde attest vast dat de verzoekster zich bevindt in een toestand die beschreven wordt in het arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 maart 2023 (zie GWH 23 maart 2023, nr. 53/2023, RW 2022-23, 1360) met name dat de artikelen 1, § 2, 5°, en 12bis, § 1 WBN de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden in zoverre die bepalingen niet voorzien in een *uitzondering* op de vereiste om over een minimale kennis van één van de landstalen te beschikken gelijk aan niveau A2 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen, ten aanzien van de vreemdelingen die analfabeet zijn en die, *hoewel zij over de vereiste mondelinge taalvaardigheid beschikken, door een gebrek aan taalkundige basiscompetenties en -inzichten niet in staat zijn de met dat niveau overeenstemmende schriftelijke vaardigheden te verwerven, ook niet door de daartoe ingerichte opleidingen te volgen.*

Lieve Van Valckenborgh, directeur van LIGO Gent-Meetjesland-Leieland, beschikt over de vereiste bekwaamheid en deskundigheid om verklaringen af te leggen over de talenkennis van de verzoekster. Zij behoort tot het Centrum voor Basiseducatie Ligo dat de wettelijke taak gekregen heeft tot het afleveren van attesten in de zin van art. 1, 6° van het KB van 14 januari 2013 (BS 21 januari 2013), zijnde attesten voor het slagen voor één van de drie landstalen waaruit een taalniveau blijkt dat overeenstemt met het taalniveau dat is vereist krachtens artikel 1, § 2, 5°, van het Wetboek van de Belgische nationaliteit en dat wordt afgegeven door een instelling opgericht, erkend of gesubsidieerd door een Gemeenschap.

Ligo is een door de Vlaamse overheid *gesubsidieerd* en *erkend* Centrum voor Basiseducatie en werkt volgens het Vlaams Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Deze centra zijn wettelijk erkend op grond van art. 56 e.v. van het Vlaams Decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. De erkenning van een dergelijk Centrum voor Basiseducatie is de toekenning van de bevoegdheid aan het centrumbestuur om aan cursisten de *van rechtswege geldende studiebewijzen* af te leveren (art. 56bis Decreet van 15 juni 2007). Hierover kan aldus geen betwisting bestaan. De rechtbank heeft overigens in een gelijkaardige zaak een mini-expertise bevolen waarbij een expert van LIGO werd aangesteld om de nodige vaststellingen te doen (zie de zaak gekend onder AR 22/1817/B). Om kostenbesparend te werken heeft de verzoekster in de huidige zaak dezelfde screenings als tijdens het gerechtelijk deskundig onderzoek laten uitvoeren door deskundige lesgevers van LIGO.

Lieve Van Valckenborgh van LIGO heeft het concreet door de verzoekster gevolgde traject beschreven, haar aan een nieuwe screeningstest onder-

verder recht doend na het tussenvonnissen van deze rechtbank en kamer van 30 juni 2022 en het arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 maart 2023.

Verklaart het negatief advies van het openbaar ministerie niet gegrond.

WILLIGT de verklaring van Belgische nationaliteit, gedaan voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gent op 4 oktober 2021 door

Veroordeelt de Belgische staat tot betaling van de gerechtskosten en begroot die aan de zijde van de verzoekster op:

- 22,00 euro bijdrage voor het begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand,
- 1.800,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

Stelt vast dat de Belgische Staat vrijgesteld is van de betaling van het rolrecht.

Verzoekt de griffier om dit vonnis ter kennis te brengen aan het Grondwettelijk Hof zoals gevraagd door de griffier bij brief van 4 april 2023.

Aldus, behandeld in raadkamer en uitgesproken in openbare terechtzitting van de zeventiende familiekamer van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent op **drieëntwintig november tweeduizend drieëntwintig**.

Heeft de zaak volledig behandeld en erover geoordeeld: familierechter Katja Jansegers, bijgestaan door griffier Mia Cocquyt.

Mia Cocquyt

Katja Jansegers